

У К Р А Ї Н А

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
**КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«КИЇВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ»**

вул. Ярослава Мудрого, 37, м. Біла Церква, Київська обл., 09107, тел. 0(4563) 5-12-40,
тел./факс 5-04-24 E-mail: Kyiv_academy@ukr.net, Web: <https://www.kristti.com.ua/>
Код ЄДРПОУ 02139618

СХВАЛЕНО

Протокол вченої ради
КНЗ КОР «КОПОПК»
від 23.04.2024 № 4

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КНЗ КОР «КОПОПК»
від 24.04.2024 № 70

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації заступників директорів з виховної роботи закладів
загальної середньої освіти

Пояснювальна записка

Освітня програма розроблена відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти. Актуальність її розроблення та впровадження зумовлена швидкими змінами в соціально-економічному, політичному житті країни, викликами глобалізації, цифровізації, поступовим переходом до децентралізації суспільства. Сучасний заступник директора з виховної роботи закладу освіти має бути готовим до управління закладом освіти на засадах сучасної теорії менеджменту, організації освітнього процесу за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи освіти.

Програму розроблено на основі «Типової програми підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 №905) та відповідно до професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки України від 17.09.2021 №568-21). В освітній програмі враховані основні положення законів України «Про освіту» (від 05.09.2017 р. №2145-VIII), «Про повну загальну середню освіту» (від 16.01.2020 №463-IX); постанов Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», від 14.12.2016 № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 21.08.2019 №800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників» та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність закладів освіти та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі менеджменту освіти та професійного розвитку

педагогів, керівних кадрів і навчально-допоміжного персоналу в галузі освіти. Основними принципами, на основі яких розроблялася програма, є системний, діяльнісний, особистісний, компетентнісний, андрагогічний та культурологічний підходи, а також принципи технологічності й варіативності.

Програма містить чотири модулі, зміст яких зорієнтований на розвиток професійних компетентностей заступників директорів з виховної роботи. Кожен модуль передбачає теоретичну та практичну складові. Теоретична складова програми реалізується у формі інтерактивних лекцій/відеолекцій, вебінарів, відеоконференцій тощо. Практична складова - у формі навчальних тренінгів, практикумів, майстер-класів, семінарів тощо. Після завершення навчання передбачаються контрольні заходи (тестування, проєктна робота, творча робота, авторське завдання тощо).

Мета Програми: забезпечення неперервного професійного розвитку заступників директорів з виховної роботи закладів загальної середньої освіти (далі - ЗЗСО) відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа».

Основні завдання Програми:

- забезпечити розвиток ціннісного ставлення заступників директорів з виховної роботи закладів освіти до управлінської діяльності в умовах соціальних та освітніх змін;
- поглибити й розширити знання заступників директорів з виховної роботи закладів загальної середньої освіти з теорії і практики сучасного освітнього менеджменту, що забезпечує якісні зміни в організації освітньої діяльності та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній шкільній системі;
- удосконалити вміння керівників із ефективного управління закладом загальної середньої освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей заступників директорів з виховної роботи закладів загальної середньої освіти;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей заступників директорів з виховної роботи закладів загальної середньої освіти, їх мотивацію до професійного самовдосконалення.

Перелік компетентностей

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей за професійним стандартом «Заступник директора з виховної роботи закладу загальної середньої освіти» у межах професійної діяльності або галузі знань.

Формування та розвиток загальних компетентностей: ЗК.01 громадянська, ЗК.02 соціальна, ЗК.03 культурна, ЗК.04 когнітивна та ЗК.05 підприємницька.

Формування та розвиток професійних компетентностей заступника директора з виховної роботи ЗЗСО на виконання трудових функцій: А1 нормативно-правова, А2 стратегічного управління закладом освіти, А3 стратегічного управління персоналом, Б1 забезпечення якості освіти та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості, Б2 забезпечення якості освіти на засадах функціонування зовнішньої системи забезпечення якості, В1 лідерська, В2 емоційно-етична, В3 педагогічного, соціального та мережевого партнерства, Г1 здоров'язбережувальна, Г2 інклюзивна, Г3 проєктувальна, Д1 інноваційна, Д2 здатність до навчання впродовж життя, Д3 інформаційно-цифрова.

Очікувані результати навчання, відображені в загальних характеристиках програми й конкретизовані в кожному модулі, відповідають Професійному стандарту заступника директора з виховної роботи закладу загальної середньої освіти.

Освітня програма складається з 4 модулів. Кожен модуль передбачає теоретичну та практичну складові. Теоретична складова програми реалізується у формі інтерактивних лекцій/відеолекцій, вебінарів, відеоконференцій тощо. Практична складова - у формі навчальних тренінгів, практикумів, майстер-класів, семінарів тощо. Після завершення навчання передбачаються контрольні заходи (тестування, проєктна робота, творча робота, авторське завдання тощо).

Матеріально-технічне забезпечення: комп'ютерна техніка, офісне ПЗ, навушники, мікрофон, колонки, гаджет (планшет, смартфон), обладнання STEM, постійний доступ до глобальної мережі «Інтернет», наявність облікового запису Google (особистого чи корпоративного).

1.	Розробник освітньої програми	Боярчук Ольга Іллівна, методист вищої категорії центру національно-патріотичного виховання Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»					
2.	Найменування освітньої програми	Освітня програма підвищення кваліфікації заступників директорів з виховної роботи закладів загальної середньої освіти					
3.	Мета програми	Формування, розвиток професійних компетентностей					
4.	Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Заступники директорів з виховної роботи закладів загальної середньої освіти					
5.	Напрямок освітньої програми	Професійна компетентність заступника директора з виховної роботи закладу загальної середньої освіти					
6.	Зміст освітньої програми	№ з/п	Освітній компонент (модуль, тема)	Засоби провадження			
				Кількість годин			
				лекційні	семінарські	практичні	усього
		1.	Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів XXI століття	4		2	6
		1.1.	Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу	2			2
		1.2.	Гуманістичні аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій	2			2
		1.3.	Національна ідентичність в історичному вимірі			2	2
		2.	Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище НУШ: територія безпеки та розвитку	2		18	20
		2.1. Інваріантна складова модуля		2		12	14
		2.1.1	Побудова індивідуальної програми професійного розвитку керівника закладу освіти	2			2
		2.1.2	Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу			2	2
		2.1.3	Критерії та індикатори			2	2

		оцінювання якості педагогічної діяльності				
	2.1.4	Створення безпечної освітньої екосистеми закладу освіти			2	2
	2.1.5	Психологічна підтримка учасників освітнього процесу			6	6
	2.2. Варіативна складова модуля				6	6
	2.2.1	Інклюзивна освіта: теорія і практика			6	6
	2.2.2	Виявлення та подолання освітніх та психологічних втрат			6	6
	2.2.3	Формування команди для розвитку культури демократії у школі			6	6
	2.2.4	Дії учасників освітнього процесу в надзвичайних ситуаціях соціального, воєнного та природного характеру			6	6
	3.	Модуль 3. Фаховий. Організація процесу управління закладом освіти	6		32	38
	3.1. Інваріантна складова модуля		6		14	20
	3.1.1	Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в контексті законодавчих змін	2		2	2
	3.1.2	Інституційний аудит закладів загальної середньої освіти: напрями, критерії, індикатори	2		2	4
	3.1.3	Розвиток демократичного середовища та врядування закладу освіти			2	2
	3.1.4	Органи громадського врядування в школі: мета створення, особливості функціонування			4	4
	3.1.5	Рамка компетентностей для культури демократії: практична реалізація			2	4
	3.1.6	Академічна доброчесність: від внутрішньої культури особистості до академічної культури закладу освіти	2			2
	3.1.7	Діяльність закладу освіти щодо протидії жорстокого			2	2

			поводження, насильства, булінгу				
		3.2. Варіативна складова модуля				18	18
		3.2.1	Ненасильницьке спілкування як інструмент вирішення конфліктів			6	6
		3.2.2	Реалізація освітніх проєктів для розвитку ключових компетентностей			6	6
		3.2.3	Гендерна освіта в концепції Нової української школи			6	6
		3.2.4	Онлайн-сервіси для створення навчального контенту			6	6
		3.2.5	Мобінг та булінг в освітньому середовищі: як розпізнати та як діяти			6	6
		4.	Модуль 4. Діагностико-аналітичний			8	8
		4.1.	Установче заняття. Вхідне діагностування			2	2
		4.2.	Конференція з обміну досвідом			4	4
		4.3.	Захист випускних робіт			2	2
		4.4.	Вихідне діагностування			2	2
			Разом:	12		58	72
7.	Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	72 год / 2,4 кредити ЄКТС					
8.	Форма підвищення кваліфікації	Очна, дистанційна, очно-заочна, пролонгована					
9.	Вид підвищення кваліфікації	Навчання за освітньою програмою підвищення кваліфікації					
10.	Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05 Професійні компетентності: А1 Нормативно-правова компетентність (А1.1, А1.2, А1.3); А2 Компетентність стратегічного управління закладом освіти (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4, А2.5, А2.6, А2.7); А3 Компетентність стратегічного управління персоналом (А3.1, А3.2, А3.3, А3.4, А3.5); Б1 Компетентність забезпечення якості освітньої діяльності та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти (Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4); Б2 Компетентність організації діяльності закладу освіти на засадах зовнішньої системи забезпечення якості освіти (Б2.1, Б2.2, Б2.3); В1 Лідерська компетентність (В1.1, В1.2, В1.3, В1.4); В2 Емоційно-етична компетентність (В2.1, В2.2, В2.3);					

		В3 Компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства (В3.1, В3.2, В3.3, В3.4); Г1 Здоров'язбережувальна компетентність (Г1.1, Г1.2, Г1.3, Г1.4, Г1.5, Г1.6); Г2 Інклюзивна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Проєктувальна компетентність (Г3.1); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Інформаційно-цифрова компетентність (Д3.1, Д3.2, Д3.3)
11.	Очікувані результати	Удосконалення загальних та професійних компетентностей
12.	Особа (особи), які виконують освітню програму	Рогова В.Б. Пащенко Д.І. Перерва В.С. Алексєєва О.І Бачинська Є.М. Довгань А.І. Вихристенко Ж.В. Боярчук О.І Дерій О.В. Слободяник Г.І. Луценко Т.М. Камінський О.І. Микитюк Л.В. Славінська М.О. Загурська С.М. Часнікова О.В. Борбіт А.В. Шевченко А.М.
13.	Строки виконання програми	Календарний рік
14.	Місце виконання освітньої програми	Комунальний навчальний заклад
15.	Вартість надання освітньої послуги	Собівартість обраховується залежно від наповнення груп згідно з вимогами чинного законодавства
16.	Мінімальна та максимальна кількість осіб у групі	25-30 осіб
17.	Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
18.	Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/ програма:

Модуль 1. Соціально-гуманітарний. Модернізація системи освіти в контексті викликів XXI століття

1.1. Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу

Роль освіти у формуванні та розвитку людського капіталу: огляд класичних та сучасних підходів. Аналіз програм та національних стратегій розвитку людського капіталу європейських країн та України. Переваги та обмеження в розумінні ролі освіти у процесі формуванні людського капіталу. Розгляд перспектив розвитку освіти та її впливу на людський капітал у майбутньому. Реалізація інноваційного освітнього проєкту на всеукраїнському рівні за темою «Модель національного освітнього технопарку з підвищення якості освіти у викликах воєнного/повоєнного часу».

1.2. Гуманістичні аспекти модернізації освіти в контексті традицій та інновацій

Гуманістичні підходи до модернізації освіти. Традиціоналізм в освіті: огляд традиційних підходів до освіти. Методологічні принципи виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності. Генеза проявів цих принципів у модернізації освітнього процесу від античних часів до сьогодення. Стандартизація змісту освіти. Аргументи за збереження традицій в освіті. Прогресивізм в освіті. Ідея інноваційного підходу до освіти. Аргументи за впровадження інновацій в освітній процес.

1.3. Національна ідентичність в історичному вимірі

Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та його статті щодо основних напрямків освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, пропонувані Законом України для реалізації основних напрямків виховання національної та громадянської ідентичностей. Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика та методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального виховання. Регіональність у становленні української національної та громадянської ідентичності. Роль позашкільних заходів та позакласної роботи у формування національної та громадянської ідентичності. Пошукова та творча діяльність учнів у формуванні національної та патріотичної діяльності.

Очікувані результати за соціально-гуманітарним модулем 1 охоплюють:

Знання й розуміння:

- сутності людського капіталу та його впливу на соціально-економічний розвиток;
- ролі освіти у формуванні кваліфікаційного потенціалу суспільства та індивідуального розвитку кожної особистості;
- впливу освіти на здоров'я, економічний розвиток, соціальну стабільність та культурні процеси;
- суті наступних методологічних принципів виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності;
- способів забезпечення якості іншомовної освіти та рівного доступу до неї;
- цифрових технологій та електронних освітніх ресурсів для навчання учнів іноземної мови;
- сутності української національної ідеї;
- ролі духовно-морального фактору та духовної свідомості в справі становлення національної ідентичності, мотивації багатьох поколінь українців до захисту своєї Батьківщини.

Уміння:

- аналізувати взаємозв'язок між рівнем освіти нації та її економічними показниками;

- синтезувати інформацію щодо ефективних підходів до розвитку освіти для забезпечення сталого розвитку суспільства;
- створювати стратегії та програми розвитку освіти з урахуванням потреб сучасного ринку праці та соціокультурних вимог;
- використовувати нові досягнення у психології чи фізіології для поліпшення результативності своєї роботи;
- ефективно використовувати можливості цифрових технологій;
- використовувати у практичній діяльності сучасні тенденції викладання і навчання у закладах освіти з урахуванням упровадження дистанційного навчання;
- використовувати нетрадиційні форми уроків для підвищення мотивації учнів до вивчення іноземної мови;
- чітко й переконливо висловлювати свої думки про історичні аспекти національної ідентичності, ефективно обмінюватися інформацією з іншими.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- підтримка принципу доступності освіти для всіх верств суспільства, незалежно від соціального статусу чи матеріального стану;
- готовність до впровадження нових методів та технологій у освітній процес для підвищення ефективності освіти;
- усвідомлення важливості знань як основного ресурсу для розвитку суспільства та самореалізації особистості;
- усвідомлення власної ролі у формуванні та розвитку людського капіталу як ключового чинника сталого розвитку суспільства;
- усвідомлення об'єктивної необхідності впровадження інновацій в освітньому процесі при виникненні нових наукових знань у психології, фізіології, антропології;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- постійне вдосконалення мотиваційних стратегій залучення учнів до вивчення іноземних мов;
- усвідомлення ролі вчителя як фасилітатора освітнього процесу;
- усвідомлення своєї національної ідентичності, відкритість до самокритики, незалежність від націоналістичних уявлень.

Модуль 2. Професійний. Освітнє середовище ІРЦ: територія безпеки та розвитку

2.1. Інваріантна складова модуля

2.1.1. Побудова індивідуальної програми професійного розвитку керівника закладу освіти

Нормативно-правове забезпечення безперервного професійного розвитку педагогічних працівників. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Керівник закладу освіти». Визначення індивідуальних професійних запитів. Формування індивідуального плану професійного розвитку.

2.1.2. Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу

Забезпечення безпеки з закладі освіти відповідно до вимог законодавства. Захист здоров'я учасників освітнього процесу. Безпека на території закладу освіти: контроль доступу та відеоспостереження, безпечний шлях до закладу освіти, проведення профілактичних занять з правил дорожнього руху. Техніка безпеки в кабінетах та лабораторіях, правила безпечного проведення дослідів. Екологічна безпека та гігієна, упровадження екологічно безпечних технологій в освітній процес. Включення тем безпеки життєдіяльності в освітні програми. Проведення занять та тренінгів.

2.1.3. Критерії та індикатори оцінювання якості педагогічної діяльності

Поняття «критерії оцінювання» та «індикатори якості педагогічної діяльності», їх взаємозв'язок та значення у педагогічній практиці. Розгляд основних видів критеріїв якості педагогічної діяльності, відповідно до вимог «Абетки для директора». Пояснення та приклади індикаторів, що відображають кожен із цих критеріїв. Практика оцінювання та самооцінювання педагогічної діяльності. Застосування критеріїв та індикаторів педагогічної діяльності до підготовки до проходження сертифікації та атестації.

2.1.4. Створення безпечної освітньої екосистеми закладу освіти

Поняття фізична безпека, безпечне освітнє середовище. Екосистемний підхід. Формула «Дитина в безпеці». Рівні відповідальності в забезпеченні фізичної безпеки в освітньому середовищі. Ролі в надзвичайній ситуації. Симуляційна гра «Безпечна дорога до школи». Поняття інформаційної безпеки. Цифрова безпека. Інформаційна культура та інформаційна гігієна. Джерела інформації. Види медіа, їх вплив на споживача інформації. Вправа «Новина з телефону». Психологічна безпека в освітньому середовищі: ключові поняття, інструменти і механізми формування, розподіл відповідальності та ролей. Техніки психологічної підтримки та психоемоційної саморегуляції. Ізраїльська модель стресостійкості BASIC PH.

2.1.5. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в сучасних навчальних закладах. Указ Президента України Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Особливості спілкування дорослих, що актуалізують агресивну поведінку учнів. Спілкування як фактор психопрофілактики агресивної поведінки учнівської молоді. Організаційні аспекти протидії булінгу в закладі освіти. Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення у дітей різних вікових категорій, вплив стресу на успішність навчання учнів. Шляхи відновлення ресурсного стану в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в учнів.

Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життєстійкість». Забезпечення необхідних умов для подолання гострої реакції психіки людини на стрес. Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях. Стратегії подолання стресу.

Очікувані результати за інваріантною складовою професійного модуля 2.1. охоплюють:

Знання й розуміння:

- основних принципів та підходів до побудови індивідуальної програми професійного розвитку вчителя;
- вимог та особливостей професійного розвитку педагогічних працівників в умовах реформування освіти;
- ролі педагога як каталізатора особистісного розвитку дитини в умовах нової парадигми освіти;
- сутності критеріїв та індикаторів в оцінюванні якості педагогічної діяльності;
- емоційного інтелекту та його складових;
- психологічних основ емоційно-вольової саморегуляції;

- наслідків впливу стресових емоцій на стосунки з оточенням та здоров'я педагога;
- можливостей діагностування та попередження конфліктів у педагогічній взаємодії;
- сутності і значення фізичної, інформаційної та психологічної безпеки;
- особливостей створення безпечного освітнього середовища з урахуванням екосистемного підходу;
- рівнів відповідальності в реалізації фізичної безпеки в закладі освіти.

Уміння:

- аналізувати власний досвід, навички та потреби для визначення пріоритетів у професійному розвитку;
- розробляти стратегії та дії для досягнення поставлених цілей;
- планувати свій професійний розвиток, ураховуючи вимоги закону «Про дошкільну освіту» та потреби власної педагогічної практики;
- упроваджувати засоби самовдосконалення та підвищення кваліфікації для постійного професійного зростання;
- аналізувати педагогічну діяльність, використовуючи різні критерії та індикатори якості освіти;
- відновлювати психічну рівновагу та перебувати в ресурсі;
- застосовувати психологічні методи та техніки саморегуляції: керувати диханням, тонусом м'язів, техніки заземлення, постукування; трансформувати тривожні думки та самостійно знижувати стан внутрішньої тривоги;
- уживати превентивні заходи щодо конфліктів і булінгу;
- вибудовувати діалогове навчання з усіма учасниками освітнього процесу як рівноправними партнерами;
- забезпечувати безпечне освітнє середовище;
- орієнтуватися в інформаційному середовищі, розрізняти інформацію;
- надавати психологічну підтримку учасникам освітнього процесу за допомогою технік та прийомів, здійснювати психоемоційну саморегуляцію.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- позитивне ставлення до постійного вдосконалення своєї професійної компетентності;
- усвідомлення відповідальності за власний професійний розвиток;
- готовність до впровадження нових педагогічних ідей та технологій для покращення власної професійної діяльності;
- здатність об'єктивно оцінювати власну педагогічну діяльність та готовність до безперервного професійного розвитку;
- важливість власного професійного розвитку для реалізації освітніх стандартів;
- готовність до впровадження нових підходів та технологій у свою роботу на основі результатів оцінювання;
- самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- готовність до змін;
- взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість та адаптивність;
- педагогіка партнерства.

2.2. Варіативна складова модуля

2.2.1. Інклюзивна освіта: теорія і практика

Тема 1. Організація інклюзивного освітнього середовища: алгоритм дій закладу освіти

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах освіти. Ідентифікація потреб учнів з особливими освітніми потребами, розробка індивідуальної програми розвитку, індивідуальних навчальних планів. Підтримка педагогів у розвитку адаптивних методик навчання, а також створення безбар'єрного фізичного та

соціального середовища. Розвиток рівності, толерантності та розуміння різноманітності серед учнів, сприяння їхньому повноцінному включенню в суспільство. Організація професійного розвитку педагогічного колективу з питань інклюзивної освіти, сприяння співпраці з батьками учнів/учениць з особливими освітніми потребами, упровадження системи моніторингу та оцінювання ефективності інклюзивного середовища.

Тема 2. Психолого-педагогічний супровід інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами

Роль та функції психологів та педагогів у створенні сприятливого середовища для навчання та розвитку кожного учня, незалежно від їх особливостей. Методи та стратегії психолого-педагогічного супроводу, спрямовані на індивідуалізацію освітнього процесу, підтримку соціально-емоційного розвитку учнів, а також виявлення та вирішення можливих труднощів. Аналіз концепційного та теоретичного базису психолого-педагогічного супроводу інклюзивного навчання, зокрема, використання теорій розвитку, психології виховання та соціальної педагогіки. Адаптаційні стратегії та індивідуальний підхід до кожного учня з урахуванням їхніх потреб, можливостей та особливостей. Взаємодія психологів, педагогів, інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем.

Тема 3. Урахування вікових та індивідуальних особливостей дітей з особливими освітніми потребами в освітньому процесі

Вплив вікових особливостей на навчання та розвиток дітей з різними видами особливих освітніх потреб, враховуючи інтелектуальні, фізичні, емоційно-психологічні та соціальні аспекти. Урахування індивідуальних особливостей здобувачів освіти, специфічних особливостей, пов'язаних із конкретними освітніми труднощами. Співпраця між педагогами, психологами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу. Створення індивідуалізованих підходів до навчання та підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Диференціація завдань, використання різноманітних методів навчання та оцінювання. Інноваційні підходи у сфері освіти, спрямовані на максимальне врахування потреб та індивідуальних особливостей кожного учня.

2.2.2. Виявлення та подолання освітніх та психологічних втрат

Тема 1. Освітні виклики у воєнний період: аналіз та стратегії відновлення

Освітні втрати: український контекст. Освітні втрати й навчальні розриви: сутність і взаємозв'язок. Формати вимірювання освітніх втрат та навчальних розривів. Наслідки навчальних втрат для суспільства.

Тема 2. Психологічні втрати в період воєнного стану: стратегії та ресурси відновлення

Психологічні втрати. Ментальне здоров'я та його складові. Ментальне здоров'я педагогічних працівників, учнів та учениць. Вплив стресу та травм на навчання та розвиток учнів. Стратегії та інструменти для підтримки ментального здоров'я в освітньому середовищі. Вправи на стабілізацію психоемоційного стану педагогічних працівників, учнів на запуск когнітивних процесів у навчанні.

Тема 3. Навчальна мотивація учнів та учениць у сучасних умовах

Мотивація, мотив, мотивування. Самогенеруюча мотивація. Сучасні підходи до мотивації учнів до навчання. Задоволеність від навчання: зовнішні та внутрішні ресурси. Мотиватори «нового покоління». Мотивація без примусу. Розвиток мотивації учнів у різні вікові періоди. Методики та стратегії, спрямовані на розвиток навчальної мотивації.

2.2.3. Формування команди для розвитку культури демократії в школі

Тема 1. Демократичне врядування

Принципи демократичного врядування. Участь – основа демократичної культури школи. Шкільні правила на основі цінностей демократії.

Тема 2. Командна взаємодія

Командотворення: формування команди, тимбілдінг. Ролі та лідерство в командах. Фасилітація як інструмент взаємодії та розвитку команд. Методи фасилітації, мотивації учасників, досягнень результатів роботи в команді.

Тема 3. Життєздатність команди

Створення команди для виконання завдання, прояву ролей та командного лідерства. Можливості мотивації до участі в команді. Зростання через лідерство в команді. Діяльність шкільних команд. Мотивація учасників команди.

2.2.4. Дії учасників освітнього процесу в надзвичайних ситуаціях соціального, воєнного та природного характеру

Тема 1. Надзвичайні ситуації та їх наслідки

Причини виникнення та класифікація надзвичайних ситуацій. Загальні ознаки НС. Рівні надзвичайних ситуацій. Наслідки надзвичайних ситуацій соціального, воєнного та природного характеру. Режим надзвичайної ситуації. Повідомлення про загрозу та виникнення надзвичайної ситуації, постійне інформування про зміни ситуації.

Тема 2. Послідовність дій у надзвичайних ситуаціях природного характеру

Характеристика зон стихійного лиха (ураганів, затоплень, пожеж). Правила поведінки й дій працівників у НС природного характеру. Правила евакуації для працівників закладу освіти. Порядок евакуації.

Тема 3. Алгоритм дій у надзвичайних ситуаціях соціального та воєнного характеру

Захист населення від небезпечних факторів. Колективні засоби захисту населення. Дії при вчиненні терористичного акту (вибуху). Дії при виявленні вибухових пристроїв або підозрілих предметів. Дії у випадку обвалення будівель, споруд. Дії у випадку перебування під завалом.

Очікувані результати за варіативною складовою професійного модуля 2.2. охоплюють:

Знання і розуміння:

- теоретичних засад інклюзивної освіти, її цілей, принципів та основних концепцій;
- особливостей та причин освітніх і психологічних втрат у сучасному освітньому середовищі;
- наслідків освітніх та психологічних втрат (низький рівень успішності, втрата навчальної мотивації та погіршення ментального здоров'я);
- принципів демократії в школі;
- сутності поняття «команда», ролі та лідерство в команді, «фасилітація», сфери її застосування;
- мінімізації ризиків у роботі команди;
- видів надзвичайних ситуацій соціального, воєнного та природного характеру;
- визначення основних етапів та принципів організації заходів захисту в надзвичайних ситуаціях;
- розпізнавання потенційних загроз та ризиків, що виникають у надзвичайних ситуаціях.

Уміння:

- виявляти й адаптувати навчальні матеріали та методики з урахуванням різних особливих освітніх потреб учнів;
- застосовувати засоби та методи інклюзивної педагогіки для створення сприятливого освітнього середовища для всіх учнів, ураховуючи їхні індивідуальні особливості та потреби;
- використовувати підходи до компенсації освітніх втрат;
- володіти навичками ефективної підтримки учнів, сприяти їх здоровому психологічному розвитку;
- визначати й використовувати сучасні методи та форми мотивації сучасних учнів до навчання;

- уживати превентивні заходи щодо конфліктів і булінгу;
- добирати та практично застосовувати методи фасилітації в діяльності команд;
- визначати способи мотивації до участі в команді;
- моделювати можливості для лідерства кожного/-ї завдяки командній роботі;
- розробляти стратегії та дії для досягнення поставлених цілей;
- планувати свій професійний розвиток, ураховуючи вимоги НУШ та потреби власної педагогічної практики;
- брати участь у створенні безпечної освітньої екосистеми закладу освіти;
- планувати та виконувати евакуаційні процедури в надзвичайних ситуаціях;
- працювати в команді, координувати дії групи та, за необхідності, брати на себе лідерську роль для досягнення спільної мети;
- швидко та об'єктивно оцінювати ситуацію, а також приймати належні рішення щодо дій відповідно до обставин.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- усвідомлення справедливості, рівності права всіх дітей на якісну освіту та доступ до освітніх можливостей, незалежно від їх особливих освітніх потреб;
- розвиток відповідальності та дбайливого ставлення до безпеки учасників освітнього процесу та їхнього оточення;
- необхідність розроблення та реалізації спеціальних програм та стратегій для подолання освітніх та психологічних втрат;
- розвиває власні навички у сфері безпеки та готовності до дій у надзвичайних ситуаціях;
- оцінює переваги культури демократії у школі;
- демонструє ціннісне ставлення до членів команди;
- мотивує членів команди;
- усвідомлює відповідальність за власний професійний розвиток;
- виявляє готовність до впровадження нових педагогічних ідей та технологій для покращення власної професійної діяльності.

Модуль 3. Фаховий. Організація процесу управління закладом освіти

3.1. Інваріантна складова модуля

3.1.1. Нормативно-правове забезпечення організації освітнього процесу в контексті законодавчих змін

Вимоги до професійних компетентностей керівника/заступника керівника. Новий профстандарт – сучасний підхід НУШ до професійної діяльності керівника, педагога-організатора, навчання, самонавчання, виховання, самовиховання дорослих, усвідомлення необхідності безперервної освіти. Актуальні програми виховної роботи та їх методичне забезпечення. Концепція Нової української школи. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року.

3.1.2. Інституційний аудит закладів загальної середньої освіти: напрями, критерії, індикатори

Оцінювання якості освітньої діяльності закладу освіти, що здійснюється методом оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти, внутрішні системи забезпечення якості освіти: основні напрями. Комплексна зовнішня перевірка додержання закладом освіти вимог законодавства у сфері загальної середньої освіти. Алгоритм проведення аудиту. Результати аудиту. Нормативні документи.

3.1.3. Розвиток демократичного середовища та врядування закладу освіти

Сутність понять "демократичне середовище" та "демократичне врядування" у контексті закладу освіти. Ключові принципи та цінності демократичного середовища. Моделі та практики демократичного врядування у школах. Приклади впровадження демократичних принципів у повсякденну діяльність закладу освіти.

3.1.4. Органи громадського врядування в школі: мета створення, особливості функціонування

Сутність поняття "органи громадського врядування" в контексті закладу освіти. Мета створення та особливості функціонування органів громадського врядування у школі. Нормативно-правове забезпечення, що регулює діяльність органів громадського врядування. Компетентності учасників освітнього процесу щодо співпраці з органами громадського врядування.

3.1.5. Рамка компетентностей для культури демократії: практична реалізація

Презентація моделі Рамки компетентностей для культури демократії. Сутність компетентностей рамки, інструменти для розвитку компетентностей у рамках освітнього процесу. Визначення дескрипторів компетентностей. Робота з кейсами щодо практичних дій задля формування поведінки, що демонструє відповідний рівень компетентності.

3.1.6. Академічна доброчесність: від внутрішньої культури особистості до академічної культури закладу освіти

Академічна доброчесність як складова внутрішньої культури особистості. Визначення академічної доброчесності та її роль у формуванні особистості. Етичні та моральні аспекти академічної доброчесності. Чинники, що впливають на розвиток академічної доброчесності учнів/учениць та викладачів. Роль сім'ї, школи та соціуму в формуванні академічної доброчесності. Приклади негативного впливу на академічну доброчесність та способи її попередження. Академічна культура як складова освітнього закладу. Визначення поняття "академічна культура" та її значення для закладу освіти. Розвиток академічної культури серед викладачів та учнів. Стратегії підвищення академічної доброчесності та культури в освітньому закладі. Проведення тренінгів та семінарів із питань етики та академічної доброчесності. Упровадження етичних кодексів та норм поведінки в закладі освіти. Значення академічної доброчесності для розвитку освіти та науки. Вплив академічної доброчесності на якість освіти та досліджень. Перспективи розвитку академічної культури в українському освітньому просторі. Висновок. Підсумок ключових ідей лекції. Заклик до подальшого розвитку академічної доброчесності та культури в освітніх закладах.

3.1.7. Діяльність закладу освіти щодо протидії жорстокого поводження, насильства, булінгу

Нормативно-правові документи з попередження та протидії проявів насильства в Україні. Чинники насильства. Суб'єкти та об'єкти насильства. Види й форми насильства в закладі освіти. Булінг, його стадії. Алгоритм виявлення та реагування на випадки насильства. Ідентифікація (самоідентифікація), типові риси осіб, які перебувають або залучені до ситуації булінгу. Узагальнення розуміння про місце та можливості педагогів у системі протидії булінгу.

Очікувані результати за інваріантною складовою фахового модуля 3.1. охоплюють:

Знання й розуміння:

- Державних стандартів освіти, професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» та функції «забезпечення управління якістю»; принципів управління якістю; вимог до розробки внутрішньої системи забезпечення якості освіти; методів та порядку проведення моніторингу якості освіти; особливостей інструментарію моніторингу якості освіти;

- механізмів формування культури академічної доброчесності в учасників освітнього процесу; можливих порушень академічної доброчесності в системі загальної середньої освіти та видів академічної відповідальності;
- застосування моделі рамки компетентностей для культури демократії;
- положень компетентнісного підходу до виховної діяльності;
- алгоритмів і підходів до будування ефективних стосунків між учасниками освітнього процесу;
- алгоритму щодо протидії жорстокого поводження, насильства, булінгу.

Уміння:

- організовувати виховний процес відповідно до вимог законодавства;
- конструювати виховний контент з урахуванням інноваційних технологій виховної діяльності;
- здійснювати свідомий вибір існуючих ресурсів у сфері виховної діяльності відповідно до індивідуальних потреб та потреб закладу освіти;
- використовувати дескриптори компетентностей для розвитку та оцінювання виховного процесу;
- прогнозувати/розробляти кроки інституційного аудиту;
- розробляти алгоритми/процедури реагування на прояви булінгу та жорстокого поводження.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- забезпечення якості освітнього процесу відповідно до державних стандартів та індивідуальних потреб здобувачів освіти;
- урахування основних підходів організації освітнього процесу; реалізація академічних свобод педагогічних працівників, індивідуальної траєкторії та/або індивідуальної програми розвитку учнів, формування, за потреби, індивідуального плану; спільноти, полікультурність);
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність);
- самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- моделювання практик упровадження етичних кодексів та норм поведінки, академічної доброчесності в закладі освіти.

3.2. Варіативна складова модуля

3.2.1. Ненасильницьке спілкування як інструмент вирішення конфліктів

Тема 1. Основи ненасильницького спілкування

Визначення поняття, принципів та стратегій ненасильницької комунікації. Емпатія та співчуття в ненасильницькому спілкуванні. Конфліктологія та вирішення конфліктів без насильства.

Тема 2. Активне слухання: техніки та практики

Комунікаційні навички для досягнення взаємопорозуміння та уникнення конфліктів. Позитивне підсилення та мотивація в ненасильницькому спілкуванні.

Тема 3. Культурна чутливість та різноманітність у ненасильницькому спілкуванні

Розвиток ефективного спілкування в різних контекстах: робота, сім'я, соціальні сфери тощо. Гендерні аспекти ненасильницького спілкування. Створення позитивного робочого та навчального середовища через ненасильницьке спілкування.

3.2.2. Реалізація освітніх проєктів для розвитку ключових компетентностей

Тема 1. Проєктне навчання

Сутність поняття “освітні проєкти”. Види освітніх проєктів: командні, індивідуальні, дослідницькі, проєкти місцевих дій. Формування громадянських та соціальних компетентностей у процесі реалізації проєкту. Етапи освітнього проєкту: формулювання проблеми та цілей проєкту, планування діяльності, діяльність учнів та учениць, представлення,

рефлексія. Освітній проєкт та роль учителя в ньому. Кооперативне навчання.

Тема 2. Оцінювання проєктів

Характеристики оцінювання для навчання. Елементи формульованого оцінювання: мета/цілі/очікувані результати, сформульовані мовою дитини, розроблення критеріїв оцінювання, методи самооцінювання та взаємооцінювання, зворотний зв'язок, запитання для навчання Техніки формульованого оцінювання. Переваги та ризики використання самооцінювання. Особливості модерування процесу рефлексії з використанням процедур та інструментів. Моніторингові завдання.

Тема 3. Реалізація освітніх проєктів: сценарії

Розвиток ключових компетентностей (громадянських та соціальних, математичної, компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій, навчання впродовж життя) через проєктний підхід. Контекст реалізації проєкту «З малої школи у великий світ». Результати використання освітніх проєктів для учнівської молоді, педагогів, шкіл та громад. Поради українським вчителям із досвіду реалізації проєкту. Поетапне вивчення проєктів, спрямованих на розвиток ключових компетентностей. Потенційні труднощі при реалізації освітніх проєктів та способи їх попередження. Формульоване оцінювання на кожному з етапів освітнього проєкту.

3.2.3. Гендерна освіта в концепції Нової української школи

Тема 1. Визначення понять. Нормативно-правові акти, які регулюють упровадження гендерної рівності у сфері освіти

Сутність поняття “гендер”, “гендер”, “стать”, “гендерна рівність”, “стереотипи”, “гендерні стереотипи”. Законодавство, що регулює упровадження гендерної рівності у сфері освіти: Закони України, розпорядження КМУ, стратегія впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року. Права та обов'язки педагогічних працівників у сфері гендерної рівності, дотримання прав людини під час освітнього процесу (статтею 54 “Права та обов'язки педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу” цього Закону). Переваги гендерної рівності.

Тема 2. Гендерні стереотипи та їх взаємозв'язок із насильством, гендерної нерівності в суспільстві

Види стереотипів. Функції гендерних стереотипів Розуміння сутності та природи стереотипів. Конструктивні прояви гендерних стереотипів. Деструктивні прояви гендерних стереотипів. Міфи й реальність у подоланні гендерних стереотипів. Гендерно зумовлене насильство. Ідентифікація найбільш поширених стереотипів в учасників освітнього процесу.

Тема 3. Вплив наявних гендерних стереотипів у педагогів на освітній процес

Форми та методи роботи, спрямовані на формування вільного від стереотипів освітнього простору. Кейси гендерних стереотипів в освіті. Важливість подолання гендерних стереотипів в освіті. Роль педагогічних працівників. Що впливає на подолання стереотипів? Чек-лист “Важливі умови для звільнення від стереотипів”. Фактори, що впливають на руйнування стереотипів.

3.2.4. Онлайн-сервіси для створення навчального контенту

Тема 1. Створення анкет, тестів, квестів засобами гугл форм

Робота з гугл формами для створення анкет, тестів, квестів. Налаштування форм, відповідно до мети та завдань. Створення анкет, тестів, квестів, навчальних занять. Надання доступів. Оброблення даних та побудова діаграм за допомогою таблиць ексель.

Тема 2. Віртуальні дошки як засіб візуалізації та взаємодії

Огляд віртуальних дошок. Їх особливості та можливості роботи (Jamboard, Padlet, Miro та інші). Функціонал дошок, їх налаштування. Надання доступів. Спільна робота в середовищах.

Застосування інтерактивних дошок дозволить здійснити зворотній зв'язок у навчанні, зробити його більш інтенсивним, підвищити унаочненість навчального матеріалу, індивідуалізувати навчання, організувати колективну й групову роботи.

Тема 3. Створення інтерактивного навчального контенту

Огляд онлайн-інструментів для підвищення ефективності освітнього процесу: хмарка слів, QR-коди, анаграми, ребуси, ментальні карти, інтерактивні вправи, онлайн-тести, комікси, інтерактивні робочі аркуші, веб-квести, сервіси штучного інтелекту. Створення, поширення та класифікація інтерактивного навчального контенту.

3.2.5. Мобінг та булінг в освітньому середовищі: як розпізнати та як діяти

Тема 1. Мобінг на робочому місці: поняття, форми та відповідальність

Нормативно-правове визначення мобінгу (цькування) та форм його прояву. Державні гарантії працівникам, які зазнали мобінгу (цькування). Обов'язки роботодавця щодо запобігання, протидії та припинення мобінгу (цькування) працівників. Відповідальність роботодавця та працівника за вчинення мобінгу (цькування) як виду адміністративного правопорушення.

Тема 2. Булінг в освітньому середовищі: від поняття до відповідальності

Поняття, ознаки та форми булінгу (цькування) як виду адміністративного правопорушення. Права та обов'язки учасників освітнього процесу щодо запобігання, протидії та припинення булінгу в освітньому середовищі. Порядок реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти. Адміністративна відповідальність керівника закладу освіти та кривдника за вчинення булінгу (цькування).

Тема 3. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства

Планування та реалізація діяльності закладу освіти щодо запобігання та протидії проявам насильства. Порядок роботи комісії закладу освіти з розгляду випадків булінгу (цькування): правовий аспект. Як розпізнати булінг та мобінг за складом адміністративного правопорушення: пам'ятка керівнику закладу освіти. Правила поведінки учасників освітнього процесу, що забезпечують дотримання поваги до гідності, прав і свобод людини.

Очікувані результати за варіативною складовою фахового модуля 3.2. охоплюють:

Знання і розуміння:

- поняття «ненасильницьке спілкування», «емпатія»;
- принципів і стратегій ННС;
- гендерних аспектів ненасильницького спілкування;
- розуміння сутності та етапів освітнього проєкту, переваг і ризиків реалізації;
- знання підходів та особливостей здійснення формувального оцінювання;
- розуміння складання моніторингових завдань;
- описує принцип демократії у школі;
- тлумачить сутність поняття “команда”, ролі та лідерство в команді, “фасилітація”, сфери її застосування;
- розуміння сутність понять “гендер”, “гендер”, “стать”, “гендерна рівність”, “стереотипи”, “гендерні стереотипи”, “гендерна рівність”;
- документів, що регулює впровадження гендерної рівності у сфері освіти;
- сутності і значення STEM-технологій для розвитку сучасного інформаційного суспільства;
- усвідомлення особливостей сучасних STEM-технологій та спроможність аналізувати STEM-засоби;
- розширення знань про методи і стратегії розвитку та формування «soft skills»;
- розуміння використання «soft skills» педагогів в контексті їхньої професійної діяльності;
- розуміння змісту нормативно-правових актів України з питань захисту прав учасників освітнього процесу від мобінгу та булінгу в освітньому середовищі;
- розуміння правил поведінки учасників освітнього процесу, що забезпечують дотримання поваги до гідності, прав і свобод людини.

Уміння:

- створювати в учнівському середовищі атмосферу прийняття, доброзичливості, відкритості, взаєморозуміння і підтримки;
- створювати позитивне робоче та навчальне середовище;
- використовувати активне слухання, перефразування та резюмування тощо;
- досягати взаємопорозуміння при спілкуванні;
- здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- уміння володіти інструментарієм для формування мотивації учнів/учениць, інтеграції учнівської спільноти, зокрема, через інтегроване навчання;
- добирає та практично застосовує методи фасилітації в діяльності команд;
- розробляє алгоритм фасилітаційної зустрічі зі шкільною командою;
- здатність ідентифікувати гендерні стереотипи у шкільному середовищі;
- здатність проаналізувати вплив стереотипів на думки, мислення, ставлення, поведінку, якість професійної діяльності, стосунки;
- організовувати освітню діяльність із застосуванням STEM-технологій та STEM-засобів;
- поєднувати різні форми, методи та прийоми роботи при організації проєктної діяльності;
- уміння критично аналізувати інформацію, робити висновки та приймати обґрунтовані рішення з позиції розвитку «soft skills»;
- визначати власні сильні та слабкі сторони, що є важливим етапом у розвитку «soft skills».

Диспозиції (цінності, ставлення):

- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- готовність до змін, гнучкість;
- самопізнання, саморегуляція (самоконтроль);
- комунікативна компетентність;
- ціннісне ставлення до учасників освітнього процесу;
- усвідомлення, що школа має вчити учнів демократії та дій в умовах демократії;
- відчуття відповідальності за свої дії, усвідомлення соціальні проблеми та нерівності;
- демонструє ціннісне ставлення до членів команди;
- мотивує членів команди;
- визначення думку про те, що ніхто не має зазнавати тортур або приниження;
- виявлення інтересу до вивчення переконань, цінностей, традицій та світогляду інших людей;
- усвідомлення наявності гендерного(-их) стереотипу(-ів);
- здатність до застосування STEM-технологій та STEM-засобів при проведенні різних форм навчальних занять у контексті цифровізації освітнього процесу;
- готовність самостійно впроваджувати STEM-проєкти в практику освітньої діяльності;
- усвідомлення необхідності особистісного та професійного розвитку (прагнення до вдосконалення «soft skills»);
- свідоме розуміння своїх цінностей та переконань, які впливають на професійну практику;
- розуміння державних гарантій працівників, які зазнали мобінгу (цькування) та обов'язків роботодавця щодо запобігання, протидії та припинення мобінгу (цькування) працівників;
- розуміння прав та обов'язків учасників освітнього процесу щодо запобігання, протидії та припинення булінгу в освітньому середовищі, алгоритму дій керівника закладу освіти.

Рекомендовані джерела

1. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume with new descriptors. URL: www.coe.int/lang-cefr
2. Абетка для директора. URL: <https://bit.ly/2YDTDXJ>

3. Абетка інклюзивності і толерантності: науково-популярне видання ІГО «Соціальна синергія». Київ: Видавництво «Теза», 2020. 30 с. URL: <https://bit.ly/3FQSmDs>
4. Академічна доброчесність у середній школі: методичні рекомендації. URL: <https://tinyurl.com/chesnist>
5. Барна М.В. Іміджологія : навч. посіб. для дистанційного навчання. Київ : Університет «Україна», 2018. 217 с.
6. Бех І.Д., Чорна К.І. Національна ідея в становленні громадянина-патріота України (програмно-виховний контекст). Київ, 2014. 44 с.
7. Вагнер Т., Дінтерсміт Т. Мистецтво навчати. Як підготувати дитину до реального життя / пер. з англ. Н. Борис. Київ : Наш формат, 2017. 312 с.
8. Вокер Т.Д. Як навчають у Фінляндії. Найкраща шкільна освіта / пер. з англ. Н. Лавської. Київ: КМ-БУКС, 2018. 232 с.
9. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.П., Сущенко І.М. Критичне мислення: як цьому навчати : наук.-метод. посіб. / за наук. ред. О.І. Пометун. Харків, 2017. 190 с.
10. Горбовий А., Халецька А. Тайм-менеджмент 55+: навч. посіб. для слухачів Університетів «третього віку». Київ, 2017. 57 с.
11. Гоулман Д. Емоційний інтелект. Харків: Віват, 2022. 512 с.
12. Гоулман Д., Бояціс Р., Маккі Е. Емоційний інтелект лідера / пер. з англ. В. Глінка. Київ: Наш формат, 2019. 288 с.
13. Державний стандарт базової середньої освіти : Постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP200898.html (дата звернення 17.05.2022).
14. Діти – громадяни. Сценарії освітніх проєктів, що розвивають соціально-громадянські компетентності та вміння вчитися у 1-3 класах. URL: <https://www.osvita.org/images/documents/356/dity - gromadyany ua.pdf>
15. Діти та війна: навчання технік зцілення: посібник. Видавнича серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія». 2014. 98 с.
16. Діти, активні в громаді. Сценарії освітніх проєктів, що розвивають соціально-громадянські компетентності і вміння вчитися у 4-6 класах. URL: <https://www.osvita.org/images/documents/357/dity, aktyvni v gromadi ua.pdf>
17. Драйден Г., Вос Д. Революція в навчанні. Львів: Літопис, 2005. 542 с. URL: <http://www.bookland.com/download/9/97/97392/sample.pdf>
18. Європейське мовне портфоліо: методичний посібник. URL: <http://surl.li/eakzd>
19. Євсюков О.Ф., Борисова А.О. Основи методичної діяльності викладача: побудова і застосування ігрових технологій : навч.-метод. посібник. Харків : ФОП Бровін О.В., 2016. 52 с.
20. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення викладання, оцінювання. URL: <https://lenvit.ucoz.ua/ZER.pdf>
21. Зцілення травм війни: психосоціальний аспект / автор-упор. Т. Артеменко. Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП Черкаської обласної ради», 2022. 80 с. URL: <http://oipoppp.ed-sp.net/?q=node/76861>
22. Зязюн І.А. Педагогіка добра: ідеали і реалії : наук.-метод. посібник. Київ: МАУП, 2000. 312 с.
23. Інформаційні плакати про безпеку в мережі «Моя територія безпеки – приклад для твоєї». URL: <https://prosvitcenter.org/product/digitalsafety/>
24. Інформаційні плакати про безпеку в мережі «Моя територія безпеки – приклад для твоєї». URL: <https://prosvitcenter.org/product/digitalsafety/>
25. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту : навч. посіб. Київ : Либідь, 2021. 424 с.
26. Карамушка Л.М., Шевченко А.М. Забезпечення психологічного здоров'я менеджерів та педагогічних працівників освітніх організацій в умовах Нової Української школи : навчально-методичний посібник. Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2022. 157 с.
27. Ключові компетентності для навчання протягом життя. Київ: Представництво ЄС в Україні, 2021. URL:

https://euroquiz.org.ua/data/blog_dwnl/JA0321508UKN_Key_Competences_2021_UKR_FINAL_web.pdf

28. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

29. Коли вашу дитину цькують. Спеціальний проект з протидії булінгу в школі «Стоп шкільний терор» («Безпечна школа»): посібник для батьків. Київ: Український інститут дослідження екстремізму та Інформаційне агентство «Главком». URL: <https://glavcom.ua/specprojects/stopbullying/koli-vashu-ditinu-ckuyut-posibnik-dlya-batkiv-452001.html>

30. Комплект освітніх програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації». Київ, 2018. 140 с.

31. Кремень В.Г. Сучасне мислення й освіта: методологічний концепт. Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України): збірник наукових праць. 2017. С. 8-15.

32. Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. Київ: Грамота, 2007. 576 с.

33. Марія О. Дослідження синдрому вигорання. КІТ-орієнтована модель допомоги при емоційному вигоранні. Український інститут когнітивно-поведінкової терапії. 2021. №59, С. 2-6.

34. Матеріали проєкту «Про.Спільноти: безпечне та сприятливе середовище для навчання дітей». URL: <https://prosvitcenter.org/projects-and-program/proiekt-pro-spilnoty-bezpechne-ta-spryiatlyve-seredovyshche-dlia-navchannia-ditey/>

35. Матеріали проєкту «Про.Спільноти: безпечне та сприятливе середовище для навчання дітей». URL: <https://prosvitcenter.org/projects-and-program/proiekt-pro-spilnoty-bezpechne-ta-spryiatlyve-seredovyshche-dlia-navchannia-ditey/>

36. Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика : монографія / за наук. ред. Н. Сизоненко. Київ: Вид-во Ліра-К, 2020. 256 с.

37. Моргун В.Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика. 2010. № (6)97, С. 2-15.

38. Наскрізнi компетентностi для демократiї. 2-ге вид. Європейський центр ім. Вергеланда, 2019. URL: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/posibnyky-rady-yevropy-z-osvity-dlia-demokratychnoho-hromadianstva-i-prav-liudyny/naskrizni-kompetentnosti-dlya-demokratiji-60-vprav-dlya-rozvitku-ta-otsinyuvannya-stavlen-umin-i-znan>

39. Нова українська школа. 2017. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>

40. Нова українська школа: поради для вчителя / за заг. ред. Н.М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.

41. Онлайн-курс «Про.Безпеку: безпечна освітня екосистема громади». URL: <https://prosvitcenter.org/course/onlayn-kurs-pro-bezpeku-bezpechna-osvitnia-ekosistema-hromady/>

42. Онлайн-курс «Про.Безпеку: безпечна освітня екосистема громади». URL: <https://prosvitcenter.org/course/onlayn-kurs-pro-bezpeku-bezpechna-osvitnia-ekosistema-hromady/>

43. Опачко М.В. Філософія сучасної освіти: навчально-методичний посібник. Ужгород: УжНУ, 2016. 72 с.

44. Операційний план заходів на 2022-2024 роки з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2022 р. № 1163-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2022-%D1%80#n13>

45. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: монографія / Л.Б. Лук'янова та ін. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.

46. Освітня збірка «Усі різні - усі рівні». Ідеї, ресурси, методи і вправи для неформальної міжкультурної освіти молодих людей та дорослих. Європейський центр ім. Вергеланда, 2020. URL: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/posibnyky-rady-yevropy-z-prav-liudyny-ta-aktyvnoi-uchasti-dlia-molodi/osvitnya-zbirka-usi-rizni-usi-rivni>

47. Помилуко В.Ю. Психологія розвитку ключових компетентностей у дорослому віці.

Київ, 2020. 541 с.

48. Про Безпеку: безпечна освітня екосистема громади: посібник для тренера /за заг. ред. А. Аносової. Київ: Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2023. 290 с.

49. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19/print>

50. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 8 вересня 2005 року № 2866-IV (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>

51. Про запобігання і протидію домашньому насильству. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>

52. Про освіту: Закон України від 13 травня 1999 (в редакції від 28.09.2017, підстава 2145-19). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 17.05.2022).

53. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. (Редакція станом на 24.06.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 17.05.2022).

54. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII (зі змінами). Розділ VI “УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ”, ст. 54 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

55. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. (Редакція станом на 01.08.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення 17.05.2022).

56. Про схвалення Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердження операційного плану заходів на 2022-2024 роки з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2022 р. № 1163-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2022-%D1%80#n13>

57. Про.Безпеку: безпечна освітня екосистема громади: навчально-методичний посібник / за заг. ред. Н. Софій, А. Аносової. Київ: Центр інноваційної освіти «Про.Світ», 2023. 518 с.

58. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23. 12. 2020 р. № 2736-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>

59. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>

60. Рамка компетентності для культури демократії. URL: Том 1, <https://www.osvita.org/biblioteka/ramka-kompetentnostej-dlya-kulturi-demokratiji-2>; Том 2, <https://www.osvita.org/biblioteka/ramka-kompetentnostej-dlya-kulturi-demokratiji>; Том 3, <https://www.osvita.org/biblioteka/ramka-kompetentnostej-do-kulturi-demokratiji>

61. Робинсон К., Лу А. Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить світ. Львів: Літопис, 2016. 258 с.

62. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект: навчально-методичний посібник. Київ: ФОП Стеценко В.В., 2016. 192 с.

63. Розвиток емоційного інтелекту в закладі загальної середньої освіти / автор-укладач Г.І. Савонова. Лисичанськ, 2021. 70 с.

64. Сеїтосманов А., Фасоля О., Мархлевські В. Автономія як шлях до ефективного менеджменту школи: методичні рекомендації. Київ, 2019, 47 с.

65. Скажи своє слово!: посібник з Переглянутої Європейської хартії про участь молодих людей у місцевому та регіональному житті. Страсбург, Біла Церква : Вид-во Ради Європи: Час Змін Інформ, 2016. 139 с. URL:

https://www.osvita.org/images/documents/89/skazhy_svoe_slovo!_ua.pdf

66. Скрипник М.І., Технології професійного розвитку педагогів: навчально- методичний посібник. Київ, 2022. 231 с.
67. Сміт Д. Довідник "Лінивого" Вчителя / пер. з англ. О.С. Любченко. Харків: ВГ «Основа», 2021. 271 с.
68. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : методичні рекомендації / Н.П. Бочкор та ін. Київ: МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. 84 с.
69. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти: навчально-методичний посібник. Київ: ФОП Нічога С.О., 2018. 174 с.
70. Стоп шкільний терор. Особливості цькування у дитячому віці. Профілактика та протистояння булінгу. Київ : Український інститут дослідження екстремізму, 2017. 84 с.
71. Стратегія впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2022 р. № 1163-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2022-%D1%80#n13>
72. Технології формування Soft Skills в системі професійної підготовки педагога : навчальний посібник / уклад. Т.Й. Бабюк, Н.Г. Каньоса, С.М. Бабюк. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2023. 222 с.
73. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : Наказ МОН України від 10.12.2021 р. № 1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
74. Уроки з психології для школярів (10–14 років) : навчально-методичний посібник для педагогів і психологів / О. Алексєєва та ін. Київ, 2024. 347 с.
75. Цифрова трансформація освіти і науки. URL: <https://bit.ly/3iZgvys>
76. Шевчук В.В. Сучасні підходи до визначення категорії «емоційного вигорання». Габітус. 2020. № 17, С.123–130.
77. Як навчати школярів долати гендерні стереотипи : навчально-методичний посібник для загальноосвітніх навчальних закладів. URL: https://gender.org.ua/images/lib/gender_stereotype.pdf